

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENE A. POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 50 Lei
Pe trei luni 25 Lei

DUPĂ UN AN.

Cu numărul de față „Sămănătorul” împlinește un an dela apariția lui.

Un an de existență zbuciumată, de muncă stăruitoare și adeseori înfrigurată pentru trezirea poporului nostru la altă viață culturală și politică.

„Sămănătorul” nu este foaia unei persoane, care în coloanele ei să-și perie ambițiile și vanitatea deșartă (cum e cazul unei foi din acest ținut, în coloanele căreia unii domni își proslăvesc și trec la nemurire propriile lor fapte).

În coloanele acestei foi am scos mereu la lumină însemnătatea și necesitatea problemelor culturale pentru viața poporului nostru. Număr de număr am stăruit asupra necesității culturii naționale, care ridică un popor la rolul de factor hotărâtor în concertul celorlalte popoare.

În partea politică ne-am însușit programul partidului național. Am propovăduit cu stăruință întoarcerea românilor ardeleni — în deosebi a țărânilor — în rândurile partidului național. Am făcut aceasta nu fiindcă am crede că acest partid ar fi ferit și scutit de orice greșeli și că în acest partid ar fi numai îngeri, ci pentru că credem că acest partid cuprinde încă și astăzi floarea intelectualității ardelenilor (întregită cu distinși intelectuali ai vechiului regat), are program potrivit pentru nevoile zilelor de azi și se bucură de încrederea masei populare.

Credem, că acest partid nu-i stăpânit de apucăturile rele și de fățarnicia care stăpânește celelalte partide din România.

Am mai propagat necesitatea concentrării tuturor românilor ardeleni în partidul național și din motivul foarte întemeiat, că pentru noi românii ardeleni politica de partid, cu toată falanga ei de nemulțumiri și patimi mărunte, este o adevărată pacoste și primejdie, căci ne desbină și învrăbește și din desbinările și

vraja dintre frați, câștigă alții.

Am mai ținut să arătăm mereu, că politica încă trebuie să fie stăpânită de moralitate, că ea trebuie făcută de oameni de convingeri și de caracter. Ne-am ridicat împotriva oportunismului greșos oriunde l-am observat; ne-am ridicat împotriva abuzului, a fățarniciei, a târgului de conștiințe și a politice de pacte cu minoritățile în paguba intereselor noastre naționale.

Ne place să credem, că în viața culturală și politică a acestui ținut românesc foaia „Sămănătorul” îndeplinește un mare gol și tocmai de aceea trebuie menținută cu orice preț.

Toți cei cari ne urmăriți săptămână de săptămână și v-ați convins de necesitatea acestei foi fiți alături de noi, răspândiți foaia „Sămănătorul” și ajutați-ne la munca grea.

Numai atât vă cerem, iubii cetitori, în schimbul jertfei pe care noi o aducem cu nesfârșită dragoste în vederea unor zile mai bune pentru poporul nostru și pentru această țară.

„Sămănătorul”.

Vorbe înțelepte.

„Cari se îngrijesc de o parte a cetățenilor, iar cealaltă parte n-o bagă în seamă, introduc în țară cel mai primejdios lucru, neînțelegerea și răscoala.”
Cicero.

„Bine a zis cine a zis, că publicității (gazetarii) români sunt iobagii publicului, oameni, cari muncesc pentru alții și trăiesc dela sine, adică cum am zice: din aer și apă sănătoasă.”
Gheorghe Barițiu.

„Gloatele sunt milostive, pentru că ele își simt puterea lor.”
Russo.

„Adevărații oameni ai poporului vorbesc puțin, lucrează cât pot și plâng, când alții tot grăesc.”

„Corbul scoate ochii mortului, când nu-i mai sunt de folos; lingușitorul orbește ochii celui viu spre a face din trînsul un mort.”

„Fără lege totul e ca și cum n'ar fi.”
Epictet.

Hotelierul și chitanța

Senatorul francez Reinaud veni din Pirenei la Paris și închiria la un mare hotel mai multe camere pe timp mai îndelungat. Chiria trebuia să o plătească înainte pe o lună. Era pe atunci 150 franci. Dând banii, l'a întrebat hotelierul, dacă dorește chitanță.

— Cu oameni, cari cred în Dumnezeu, nu-i lipsă de asemenea lucruri, zise senatorul.

— Domniata mă crezi în Dumnezeu? întimpină hotelierul în chip batjocoritor.

— Firește, zise senatorul, și-mi închipuiesc, că și Domniata crezi.

— Nu, eu nu cred de loc în Dumnezeu, zise hotelierul.

— Atunci fi bun și-mi dă chitanță, replică senatorul. Cu oameni ca Dta pot să am lipsă de ea.

Și avea dreptate. Oameni fără Dumnezeu sunt fără conștiință. Spirago.

Misionarul și globul pământesc

Împăratul Japoniei chemă odată la sine pe Părintele Necker, capul misionarilor din acea țară, și îi vorbește astfel: „Să-mi spuți cu toată sinceritatea, dacă voi credeți ce predicați. Am chemat și pe preoții noștri (păgâni), bonzii, și le-am pus aceeași întrebare: ei mi-au mărturisit pe față, că tot ceea ce învață ei nu e adevărat. Spune-mi și Dta cu încredere adevărul și fi sigur, că nimeni nu va afla răspunsul ce mi-l vei da.”

Aproape de împăratul era un frumos glob al pământului. Misionarul creștin i-l arătă și zise: „Majestate, privește puțin pe acest glob, ce drum nemărginit am trebuit să fac eu, chiar și pe valurile primejdioase ale înării, ca să ajung la poporul tău. Și aici nu mă așteptam la nici un câștig bănesc, ci numai la neajunsuri și suferințe. Numai religionea mea, numai convingerea adâncă despre adevărul ei mi-a dat puterea, să părăsesc toate în patria mea și să vin aici, să predic Evanghelia!”
Spirago.

Soția nefericită a unui socialist.

Foaia franceză „La Croix de Calais” publica în 1897 faptul următor: „Un socialist se lauda tovarășilor săi într-o crâsmă, că după trei ani de mari sforțări a isbutit să facă necredincioasă pe soția sa, care înainte era foarte evlavioasă. Firește tovarășii l'au ridicat în slava cerului.

Scara însă, când el se întorcea acasă, a aflat lume multă la poarta sa.

A întrebat: ce este? I-s'a răspuns, că în casa aceea s'a petrecut o mare nenorocire. Și-a făcut loc prin mulțime, a intrat neliniștit și o priveliște înspăimântătoare s'a prezentat ochilor lui: În mijlocul casei erau trupurile reci ale soției și celor trei copii ai săi. Lângă femeie un bilet, pe care era scris de mână ei: „Cât timp am avut religione și credință am putut suferi în liniște toate chinurile vieții cu nădejdea răsplătirii în viața de veci. Dar acum, când un călău de bărbat mi-a răpit credința, am ajuns o nefericită. N'am voit, ca fiii mei să ajungă nefericiți ca mine, — de aceea i-am otrăvit și am luat și eu otrăvă.”

CULTURA NEAMULUI

Revizorul școlar din județul nostru, dl Jeronim Puia, a scos anul acesta la lumină o prețioasă „Dare de seamă” asupra învățământului primar din județul Mureș-Turda pe anul 1924—25.

N'am văzut încă nicăieri o încrețire a acestei valoroase publicații.

Și nu e bine așa. Căci datele statistice și aprecierile din ea prezintă un interes deosebit pentru oricine are la inimă cauza culturii poporului nostru.

„Ignoti nulla cupido” adică — pe românește — mai la înțeles ar fi, că, de nu cunoști un lucru, n'ai dorința lui.

Spicuim deci în cele următoare prin broșurica de 80 de pagini, apărută în Tipografia comunală Tg. Mureș.

Județul Mureș, întins pe o suprafață de 4203 klm. p. are 219051 locuitori, din cari abia 87547 Români, (mulți din ei — durere — fără să știe limba românească!).

Comune sunt 206, din cari aproape în 60 populația română e, ori de tot, ori în parte, maghiarizată, cu toate că cu 50—60 ani mai înainte aveau numai parohii, ci și școli românești.

În cei 6 ani de regim românesc s'au naționalizat 31 școli cu 60 învățători și s'au înființat 64 școli noi cu 68 învățători.

Durere, o mare parte a parohiilor românești — mai ales în Săcuime — sunt lipsite de preoți și astfel munca învățătorului nu-și găsește sprijin și apreciere la nimenea din persoanele influente ale satului...

Venirea la post a celor 110 învățători nou numiți prea târziu și tembelismul (lasă-mă să te las) al comitelor școlare au făcut să se amâne mult timp începerea lecțiilor.

Tipăriturile pentru înscrierea obligărilor de școală s'au trimis dela revizorat prin lunie și totuși abia în Ianuarie s'a putut încheia tabloul cu numărul lor pe județul întreg.

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Pharmacia NEAGOS
Tg.-Mureș Telefon 130
Pharmacia MERA

Depozit pentru
REGHIN și jur la

Obligații au fost 35001, din cari: 13038 Români, 19095 Unguri, 963 Germani, 1559 Evrei.

Inscriși 21373, din cari: 8503 Români. Deci înscriși dau 61.06% a obligatiilor și au rămas fără școală 13628 copii.

Un defect al învățământului e absentarea corpului didactic dela cursuri fără nici un motiv serios, numai ca să vină la oraș, să facă o plimbare de plăcere, ori să-și cerceteze vre'un prieten din pură distracție.

Alt defect: frecvența neregulată a elevilor, arătându-se ca regulați 82-95%.

Și percepții fiscale abia după luni de așteptare au încasat ceva din pedepse, amenințați de mai sus.

Din 7534 la secțiile române au fost trecuți 5535, iar la secțiile maghiare din 2859 trecuți 2382.

O generală neîndestulare la exercițiile de compunere și scriere ortografică.

Ateliere au funcționat pe lângă 30 școli, cu sale speciale însă abia în 5 locuri.

Școli de adulți în 112 locuri, predând 159 învățători la 4562 ascultători.

Acestor învățători li s'au împățit ca remunerații suma de 399,376 Lei.

Se dorește descătușarea programei de prea pronunțatul ei caracter științific, pentru ca să rămână învățătorului mai mult timp de a se ocupa cu educația morală (făurirea sufletului).

Cât se dă prin propunerea religioasă nu poate mulțumi pe nimenea. La predarea ei e îndreptățit preotul și îndatorat învățătorul, ca la urma urmei să n'o predeie nici unul cum se cade (să înțeleagă cei chemați și în măsura, în care i-i atinge! N.Red.).

La expozițiile școlare — participând prea puțin din afară! — au umplut 4 sale școlile din Tg. Mureș cu lucrări din hârtie, lut, lemn, papură, pânză etc. S'au remarcat desemnurile școlii de ucenici industriali, ocupând singuri o sală.

Din afară au contribuit școlile dela Band, Căcuciu, Crăciunești, Dumbrăvioara, Glodeni, Hodac, Ierbuș, Măgherani, Pănet, Ungheni și Voivodeni.

Cele 22 cercuri culturale învățătoresci și-au dat și ele tributul bogat și valoros în munca culturală și socială la sate, conlucrând în multe părți cu preoșimea și cu despărțămintele „Astrei” (mai ales în părțile Reghinului. Nota Red.).

Se remarcă cea mai puțină activitate la cercurile culturale înv. din Tg. Mureș și Reghin, cari n'au prea dat semne de viață (Rău! N.R.).

Școli de stat curat române 121, rom.-maghiare 18, curat maghiare 12.

Învățători 245 titulari și 34 supl.

Pe dreptul se obiectează sporul de 50% salar numai la învățătorii tineri, veniți din afară în județ, lăsând pe cei vechi din județ la o parte, deși ei au tras și amarul vremilor de asuprire națională!

La pag. 30 se dau și numele învățătorilor, cari și-au făcut datoria pe deplin (din părțile noastre: Ioan Suci (Căcuciu), Dumitru Sava (Deleni), Ioan Batea (Gurghiu), G. Uilăcanu (Hodac), Ioan Tonceanu (Breaza), P. Pragai (Reghin), Silvia Adrian (Gurghiu) și Victoria Borșianu (Deda).

Cel mai rămas nu se numesc, căci se zice „Lăsăm timp celor, cari mai pot (și credem, că toți pot!) să se îndrepte”.

Salare au primit anual în total

7.330.272 Lei împreună cu toate sporurile.

Se înfierează nepăsarea notarilor din Lunca Bradului și Breaza, deneșgând sprijinul lor pentru școală, apoi comitetele școlare se arată nevrednice de nici un cuvânt de laudă; se face în urmă o eșire — după părerea noastră — prea pătimasă contra preoșimei române, care „se desinterează complet de soarta acestor școli, de nu cumva le primește deadreptul cu ostilitate”. (Noi vedem abținerea lor în concordanță justificată cu datorințele lor legate de școlile confesionale, ce atât de arbitrar și fără tact s'au statificat. Nota Red.).

Grădini de copii de stat sunt 9 în județ cu 283 copii.

Școli de ucenici 4 cu 310 elevi români și 1246 minoritari!

E interesant cazul școlii săsești din Reghin, unde în nici o clasă nu s'a propus limba română...

Cătră meseriași și muncitorii români!

Cu prilejul împlinirii unui an de activitate politică și culturală mai ales a „Sămănătorului”, mă adresez vouă muncitorilor și meseriașilor români.

Cătră voi mi se îndreaptă gândul acum. Cătră voi, cari prin munca voastră pozitivă sunteți albi producători ale țării noastre.

Cătră voi cari, din zori de zi până noaptea târziu, în ritmul cadențat al ciocanelor sau în zgomotul infernal al mașinelor uriașe, prefăceți materia în aur.

Cătră voi cărora din leagăn până în mormânt, vă este hărăzită munca. Munca aceea nobilă și măreață, creatoare de frumuseți, minuni și bogății.

Cătră voi frați muncitori români se îndreaptă aceste rânduri.

Am subliniat mai sus cuvântul activitate culturală, despre care vreau să vă vorbesc aci.

Istoria voastră culturală e scurtă.

Soarta vitregă pentru toți românii sub vechiul regim, s'a arătat tot atât de crudă și pentru voi. În căsuțele voastre mici, scunde și sărăcicioase de pe la marginile orașelor, sau în sătisoarele pe unde v-ați putut înjgeba lucrând mesteșugul, vechii stăpânitori v'au ținut departe, cu bună voie, de tot ce este cultură și dezvoltare adevărată.

Instinctul vostru, simțul vostru după știință, dorul vostru după cultură, au trezit în voi râvna ca prin luptă s'o căpătați. Dar inimile voastre mereu jignite, ființa voastră veșnic brutalizată, demnitatea voastră mereu călcată în picioare, au trezit în voi ura și dorința de răzbunare. Idealul măreț, sublim, visat de veacuri de strămoșii noștri, cari s'au dus cu pieptul deschis în fața morții, s'a împlinit.

V'ați simțit inimile bătând cu putere, ușurate de jugul apăsător al tiraniei. Speranța voastră pe care o nutriați în adâncul sufletelor voastre, s'a împlinit, trebuia să se îplinească.

Orizonturi noi s'au deschis în țara nouă, — în țara mamă.

Subsemnatul a avut onoarea atunci, ca la o adunare generală a „Ligii pentru Cultura Poporului” — ținută în Cluj, la „Reduta” — în calitate de reprezentant al tipografilor români de acolo, să ceară în fața dlui General Petala și a mai multor domni profesori români dela Universitatea din Cluj, ca să se dea mai multă atenție meseriașilor români cari sunt și vin la oraș. Ceream predarea de conferințe cu în-

teles ușor și un curs special pentru muncitorii români, cu scopul vădit de a forma elementele românești pentru dezvoltarea industriei naționale în fostele orașe ale vechei stăpâniri, care ideie a fost primită și salutată de întreaga adunare.

Acum această ideie e pe cale de înlăptuire la Cluj, unde se va deschide la toamnă o „Universitate românească pentru muncitori”, sub directa supraveghere a Camerei de Comerț de acolo și cu concursul a mai multor domni profesori universitari, între cari, se află și dl prof. univ. N. Ghiulea.

Pe aici prin apropiere nu va fi așa de iute o „Universitate pentru muncitori”. Setea voastră după cultură nu trebuie însă potolită prin cărciumi și pe la petreceri nefolositoare.

Sunt biblioteci românești destule, se găsesc cărți pe la școli și pe la intelectualii români de aici. Cereți-le cărțile și citiți-le.

Cultivați-vă singuri dacă nu s'uniți singuri muncitorii. Singur, metodic și rațional. Se cere numai voință. „Voință de veți avea veți urni munții din loc”. Cu voință mulți muncitori din țări străine au ajuns cei mai înalți demnitari în Stat și sunt iubiți de întreg poporul.

Voința aceasta puternică întrebunțați-o pentru cultivarea voastră. Cultura este o floare rară, care crește pe acele meleaguri unde oamenii știu s'o îngrijească cum se cuvine. Adăpați-vă la izvorul acestei culturi, care înalță sufletul, luminează mintea și viața. Cultivându-vă în felul acesta, țara noastră va putea pași mândră în concertul țărilor civilizate, cu o muncitorime românească conștientă, demnă de menirea pe care o are și care contribuie cu avântul și priceperea ei la dezvoltarea și propășirea țării sale. Ioan Feraru.

Memoriul român. macedoneni

Guvernul liberal luase inițiativa de a coloniza în Dobrogea nouă, cu deosebire în regiunea graniței spre Bulgaria, un număr de români macedoneni. Prin această măsură guvernul urmărea două rezultate: întâi, întărirea graniței țării cu niște români viguroși, harnici, stăruitori și buni gospodari și în al doilea rând, se dădea puțința acelor dintre ei cari o duceau mai greu în Macedonia, să-și îmbunătățească condițiile de viață prin trecerea la noi. Prima serie de coloniști se găsește azi complet instalată în condiții omenești pe locurile destinate lor.

De vre-o 3—4 luni a sosit în țară și a doua serie. Această serie a fost, însă, nenorocoasă, deoarece, deși de mult sosită, datorită nepăsării organelor administrative, bieții oameni sunt lăsați pe drumuri, în voia soartei.

Bieții oameni, cari și-au vândut gospodăriile în satele lor din Macedonia, au venit în țară cu gândul că aici îi așteaptă o soartă mai bună. Astăzi sermanii oameni, flămânzi, cu trupurile slăbite de boli și griji, au ajuns muncitori palmași la bulgarii și turcii din Dobrogea.

Memoriul înaintat guvernului de acești nenorociți români e plin de jale și durere. Dacă guvernele române s'au hotărât să colonizeze în țară o parte din românii macedoneni (după unii faptă nu prea potrivită și de continuat), apoi au datorat să se îngrijească ca acești oameni să fie ajutați cu toate puterile, spre a-și putea face căsuța și gospodăria de care au lipsă și pe care au visat-o în țara fraților liberi.

Încă odată provocării anarhiei.

Într'un număr trecut al foii noastre ne ridicasem glăsu de protestare împotriva destituirii primarului și a consiliului comunal din Solovăstru. După publicarea articolului din chestiune ni s'au mai adus la cunoștință cazuri asemănătoare și din alte comune. Se vede că operația curge pe întreaga linie. Admirabilă stabilitate!

Și încă foaia dlui prefect se supără foc și de necaz scuipe venin și amenințări neghioabe, (cine e amenințătorul dlui prefect?) din pricina că le cam tulburăm meteahna de-aș face mendrele după bunul plac. Ce teribili mai vreau să fie unii oameni! De ce nu-și măsură nasul, să vadă până unde le ajunge?! O spun și acum, că prin fapte ca cele relatate în articolul „Provocării anarhiei” de fapt se creiază mari nemulțumiri în sânul poporului și se destramă orice încredere în autorități.

Ca să ne lămurim mai bine ia să răspundă dl prefect și fiul dsale (nu cumva acesta din urmă mă amenință cu 25 în foaia dlui?) la următoarele întrebări?

Este adevărat, că la primarul din Solovăstru s'a prezentat dl secretar din Gurghiu, însoțit de o patrulă de jandarmi, și l-a somat să-și dea demisia din postul de primar?

S'a făcut în contra primarului ancheta prescrisă de lege, înainte de a-i trimite pe cap jandarmii?

Din al cui ordin s'au dus la primar secretarul cu jandarmii?

Fost-a dl Romulus Bogdan în comuna Solovăstru în această chestiune, agitat-a dsa poporul pe această temă și provocat-a și d-sa pe primar să demisioneze? Dacă da din al cui ordin și în ce calitate?

Rog răspuns precis la aceste întrebări. Nu mă împac cu ocoliri.

Dacă voiu avea răspuns precis și mă voi convinge că oamenii din comună m'au informat greșit, voiu retracta ce am spus. Altfel, fără a mă speria de amenințările cu bătăi și cu vârfuri de ghetă (poftim argumente de oameni civilizați!), voiu continua a tuna și fulgera împotriva faptelor acelor, cărora li s'a urcat puterea la cap și cred că au de lucru cu o turmă de sclavi de care-și pot bate joc după plac.

Dr. Enea Popa.

In preajma noului an școlar

Se apropie noul an școlar. Grije mare pentru părinți. Unii dintre părinți, cari au avut copii la școală și în anii trecuți, își vor zice: sunt spese mari azi cu purtarea copiilor la școală. Să-i mai port mai departe la școală, să-i dau la o meserie, sau să-i țin acasă, căci ce știu eu ce se va alege de ei?

Alți părinți, ai căror copii abia acum sunt de școală, vor sta altfel pe gânduri. Cei cari știu ce preț mare are învățătura pentru viață abia așteaptă să-și deie și ei copiii la școala din sat. Alții, cari nu prea știu prețului învățătura bună, se gândesc că mai mult folos trag ei după copii dacă-i țin acasă lângă vacă, porci și găini. Tare greșesc acei părinți cari se gândesc așa ca cei din urmă.

La să stăm puțin de vorbă cu unii și alții dintre părinți, acum în preajma noului an școlar.

Un părinte nu poate păcătuți mai tare, decât să nu-și dea copilul la școala din sat. Vedem bine ce timpuri grele trăim astăzi, iar în viitor va fi și mai greu. Și azi e vai de oamenii cari nu știu carte. În viitor va fi și mai vai.

Tochmai pentru a înconjura răul fiecare părinte, care-și iubește copiii și le poartă grije de viitor, trebuie să-i dea la școala din sat, unde să isprăvească toate clasele. De altfel aceasta o poruncește și legea și cine nu se supune va fi pedepsit. Prin știința de carte i se ușurează omului soarta vieții și părinții sunt chemați să facă tot ce le stă în putință ca să ușureze odraslelor lor soarta vieții. Altfel, mai târziu, copiii își vor blestema părinții, pentru că nu i-au împărțit de învățătura.

După isprăvirea școlii din sat, copiii silitori și cu tragere de inimă după învățătura mai multă, e bine să fie dați la școli mai înalte, dacă părinților le dă mâna să-i poarte mai departe la școli. Dar chiar și copiii cari s-au hotărât să rămână acasă la gospodărie, sau cari vreau să învețe meșteșugurile sau să îmbrățișeze comerțul e bine să învețe 2-4 ani la școli mai înalte. Cu atât mai bine vor fi pregătiți pentru viață. Așa fac de pildă sașii. Și vedem ce gospodării înfloritoare și ce meșteșugari buni au ei, dacă le dau școala trebuincioasă.

În deosebi meseriași și negustorii trebuie să aibă cât de multă carte. Nu, mai dacă și meseriași și negustorii noștri vor avea cât de multă carte vor putea ține plept cu meseriași și negustorii de alt neam.

Măi este apoi un lucru. Trebuie, auzim, să ne scuturăm de părerea așa de lăjită între români, că meseria și negustoria nu duce la domnie și vază destul de mare. Cei mai mulți nutresc credința foarte greșită, că numai slujbașii de prin cancelarii, avocații, medicii și profesorii sunt domni, și deaceia își poartă copiii la școli cari îi pregătesc pentru aceste cariere.

Greșesc tare aceia care cugetă astfel. Nu se gândesc la vorba aceia: meseria-i plug de aur. Dacă cineva are destulă carte și o meserie ce și-o poartă cu muncă și cinste îi merge neasămănat mai bine ca unui domn din cancelarie, care de cele mai multe ori n'are cu ce-și hrăni și îmbrăca familia și e expus la cele mai mari umiliri.

Meseriașul și negustorul harnic și priceput are mare și strălucit viitor în țara noastră. El e un om liber și nu atârână de nimeni. Trebuie să muncim cu toată hotărârea și umăr la umăr ca

să întemeiem și noi românii o clasă puternică de meseriași și negustori la orașe, căci numai prin aceasta vor lua și orașele noastre o înfățișare mai românească. Ne trebuie o clasă de mijloc numeroasă, cu bună stare materială, morală, cu carte și pătrunsă de simțăminte românești.

Societatea românească astăzi încă nu recunoaște, în parte, în adevărata lui valoare pe meseriașul și negustorul român. Dar nu peste mult va veni vremea când se va schimba această mentalitate. Nu e departe această vreme, fiți siguri!

Iată câteva îndemnuri în preajma noului an școlar! Citite cu băgare de seamă și bine rumegate vor prinde bine oricui.

Copiii silitori și cu mare tragere de inimă după învățătura să urmeze și școlile mai înalte, iar cei mai slăbuți de carte să învețe și ei cât de mult (până la 4 clase de liceu) și să îmbrățișeze apoi cât de mulți meseriile și negustoria. Una, însă, să se ști: ca să înaintăm și să ne fie bine ne trebuie carte, carte și iar carte. Carte bună, învățătura aleasă și rațională va fi tot mai bine de noi. Altfel vom orbăci în lume ca vai de noi și cu vremea ne vor cutropi alții. Să nu ne lăsăm.

Știri mărunte.

La 24 August M. S. Regele a implinit 61 ani. Cu acest prilej s'a oficiat un Te-Deum la toate bisericile din loc.

Alegerea parțială din județul Bihor. Se adevăresc cele scrise de noi în numărul trecut al foii în legătură cu alegerea parțială din Bihor. Se vede că, întocmai ca dl poet Goga la Reghin, și literatul Mihail Sadoveanu consimte să fie ales deputat cu ajutorul bătaușilor, sub teroarea administrației și a jandarmeriei și cu aceleași făgădueli ca cei din urmă politicieni. Acestea s moravurile mai bune pe cari scriitorii vreau să le aducă în politică? Se vede că oamenii una scriu și alta fac. Ce frumos nu scria dl Goga și când colo la alegerea dela Reghin l-am văzut înconjurat de cei mai ticăloși bătauși din circuirele Bucureștiului; l-am văzut acceptând sprijinul administrației și al jandarmeriei; l-am văzut folosindu-se și de unele pollogarii, invenții originale, numai ca să ajungă deputat. Așa politică trebuie să facă un scriitor? Halal de ea!

Telegramele la noi și în America. În orașul New-York din America de nord un director al unei case comerciale, având să ceară o lămurire în chestia unei afaceri din Buenos-Aires, America de sud, a dat o telegramă, și deși cele două orașe sunt la o depărtare de câteva mii de kilometri și fiind despărțite de mai multe mări și țări a primit răspunsul în decurs de 55 minute.

Dacă ne gândim că o telegramă din Brașov sau Timișoara până la Reghin ajunge în cel mai bun caz în 2 zile, apoi cu drept cuvânt ne punem întrebarea, că oare câtă vreme ne mai trebuie nouă, ca să ajungem acolo unde este America.

Ungaria. O explozie dela o fabrică de muniții a cauzat pagube de 200 milioane. Numărul victimelor e foarte mare.

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea tradiționalei petreceri de vară din 10 August a. c., aranjată în scopul ridicării unui bust marelui istoric Petru Maior, au binevoit a susține următorii: Câte 200 Lei: Dr. Corneliu Albu notar public Reghin, Laurean Maior primpretor Tg. Mureș, Dr. Eugen Nicoară medic Reghin; câte 180 Lei: Victor Mera farmacist Reghin; câte 120 Lei: Ioan Popescu primar Reghin; câte 100 Lei: Alex. Borda preot Reghinsat, Dr. Alex. Ceușianu adv. Reghin, Dumitru Costin, D-na Crainic, Cornel Măcelar primpretor, familia Aurel Pop, Dr. Eugen Truția adv., D-na Șimon, Ioan Varga director; 70 Lei: dl Dr. I. Harșia senator; câte 60 Lei: Dumitru Antal protopop, Aurel Gociman șef-contabil, Teodor Lascu polițai, Aurel Pinteș, Arion M. Popa protopop, Ioan Roman consilier, N. N. și Ioan M. Pop Stmihai; câte 50 Lei: Iuliu Grama preot și Petru Pragai inv.; 35 Lei dl Gavril Oltean; câte 20 Lei dnii Braic, preot Branea, Teodor Boroș primnotar jud., Ioan Cionca casier B. N. R., Dr. A. Caliani adv., Ion Comșa, Nicolae Cucuiu preot, Ion Drădețian preot, inv. Ghidiu, Aurel Gliga, Gheorghe Eftemie, Iancso Stmărtin, Ion Lazar, Gh. Popescu, Alex. Radu, inv. I. Suci, D-na Livia Rusu, pretor Dr. Pataky K., Aurel Truția, N. N., Șuteu, căpitan Veșian, inginer Eugen Zehan, Dr. I. Schwartz; câte 10 Lei: D-nii Șimon Endre și Kiss Endre. Total 3285 Lei.

Tuturor donatorilor de mai sus li se exprimă și pe această cale cele mai sincere mulțumite.

PUBLICATIUNE

Subsemnații avocați, în cauza succesorală a decedatului Ichim Vasile din Lunca-Bradului, în baza incredințării generale primită dela erezi prin act notarial public, pentru lichidarea masei lăsământare, aducem la cunoștință generală tuturor creditorilor decedatului și i-i invităm ca în termen de 15 zile să-și anunțe toate creanțele în biroul nostru avocațial din Reghin, prezentându-ne copii de pe acte și arătându-ne baza creanțelor, căci după expirarea acestui termen, erezii nu mai răspund de achitare disproporțională.

Dr. Ioan Harșia
Dr. Pompel Pitea
advocați în Reghin

Aviz.

Neîntrunindu-se numărul recerut de statute la adunarea generală ordinară a Societății meseriașilor români din Reghin, ce a fost convocată la 22 August a. c., s'a amânat adunarea pentru ziua de 29 Aug. 1926, ora 2 1/2 d. m., ce se va ținea în localul casinei, la care sunt invitați domni membri în număr cât mai mare.

Preș. Soc.: Dr. Ceușianu.

Părinți adoptivi se caută pentru o fetiță de 11 luni, sănătoasă, de religie ort. rom. Solicitanții se pot adresa până în 15 Septembrie 1926 la Ana Dan, Reghin, str. Alexandri Nr. 1.

Pentru Dnii avocați. Rugăm pe dnii avocați cari au de dat spre publicare publicații de licitație, să le trimită la toate totdeauna cel mai târziu până luni seara.

Judecătoria mixtă Reghin secția cf. Nr. 2241/1926 cf.

EXTRACT din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută de următorul Ștefan Horvat contra urmăriți Izrael Kieselstein și soția Fani Gottlieb Judecătoria a ordonat licitațiune execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Reghin circumscripția Judecătoriei Reghin cuprinsă în cf. a comunei Reghin Nr. coalei cf. 1980 Nr. de ordine A2 Nr. top. 1080/1 casa și curte cu prețul de strigare 40000 Lei pentru încasarea creanței de 9274 Lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 30 luna August anul 1926 ora 9 în localul oficial al cf. ușa Nr. 106.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul Judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauție socolite după cursul fixat în § 42 legea LX-1881 sau să predă aceluiaș delegat chitața constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881; § 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25 XLI 1908).

Data în Reghin la 7 Mai 1926.

Iuliu Griesmüller, m. p. judecător.
Pentru conformitate: Ed. Socol, impiegat.

Cărți de lucru

pentru lucrătorii calificați și muncitorii din fabrici — cu extrasul din legea referitoare la Industrii și meseri, se găsesc de vânzare la

Libr. Nouă Reghin

Cereti Cereti

VINUL de CHINA FERUGINOS

Cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Prep. farm. NEAGOȘ Tg. Mureș

Se poate comanda direct. Depozitul la Farmacia V. MERA

CERTIFICATE
ȘCOLARE
executate după cel mai nou ordin se găsesc la
„Librăria Nouă”
REGHIN

Foia românească

„Sămănătorul”

citiți-o și abonați-o.

No. 605 ex. 1925.

Publicare de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 3178—1925 a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Cadar Petru și cons. reprez. prin avocat Dr. Eugen Truția pentru încasarea creanței de Lei — și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 31 August 1926 orele 9 a. m. la fața locului în Stănceni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 2 boi în valoare de lei 12000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 17 Iulie 1926.

O. Ghelan, portărel.

No. G. 7439 ex. 1926

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 7439—1926 a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Vlaik Teodor reprez. prin avocatul Dr. Iuliu Vékony pentru încasarea creanței de Lei 300 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 3 Sept. 1926 orele 3 p. m. la fața locului în Toplița (Platonești) unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: boi și cai în valoare de lei 28000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 5 August 1926.

O. Ghelan, portărel.

No. G. 7740 ex. 1926

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 7740—1926 a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Dr. Iuliu Vékony pentru încasarea creanței de lei 200 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 30 August 1926 orele 10 a. m. la fața locului în Filipșul Mare unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: casă de lemn în valoare de Lei 6000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 5 August 1926.

O. Ghelan, portărel.

No. G. 9408 ex. 1926

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 9408—1926 a judecătorei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Aurel Vespemian repr. prin avocat Dr. Wilhelm Kornhoffer pentru încasarea creanței de Lei 1900 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 2 Sept. 1926 orele 5 p. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 secreteu cu 1 până în valoare de Lei 80.000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 14 August 1926.

O. Ghelan, portărel.

No. G. 12896 ex. 1925

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 12896—925 a judecătorei de ocol din Timișoara în favorul reclamantului Firma Fabrica Bănățeană de Rame

repr. prin avocat Dr. Ștefan Ferenczy pentru încasarea creanței de Lei 2537 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 3 Sept. 1926 orele 4 p. m. la fața locului în Toplița-Rom. unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: casă de lemn în valoare de Lei 6000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 9 August 1926.

O. Ghelan, portărel.

No. G. 7613 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: casă de lemn care în urma deciziei No. 12822 din anul 1925 al judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 14 Mai în favorul executorului Lucacu Lakatos repr. prin avocat Dr. Iuliu Vékony împotriva executorului locuitor din com. Filipșul Mare pentru încasarea capitalului de 5400 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 6000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 7613—1926 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 30 August 1926 la orele 9 a. m. în com. Filipșul Mare și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 5 August 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 8700 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: una bodegă etc. care în urma deciziei No. 8002 din anul 1925 al judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 13 Iulie 1926 în favorul executorului Câmpian Ioan repr. prin avocat Dr. Alex. Ceușianu împotriva executorului locuitor din comuna Jabența pentru încasarea capitalului de 5000 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 18400 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 8700—1926 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 7 Sept. 1926 la orele 2 p. m. în comuna Jabența și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 16 August 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 6517 exec. 926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: secreteu, caii, vaci care în urma deciziei No. 10298 din anul 1926 al judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 26 April în favorul exec. Pop Vasile a Gorii Arinic repr. prin avocat Dr. Iuliu Vékony împotriva executorului locuitor în comuna Ibănești pentru încasarea capitalului de 5884 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 10000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 6517—925 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 2 Sept. 1926 la orele 4 p. m. în comuna Ibănești și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 5 August 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 12344 exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: vaci, etc. care în urma deciziei No. 4209 din anul 1925 al Judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 2 Nov. 1925 în favorul executorului Dr. Iuliu Vékony împotriva executorului locuitor din comuna Jabența pentru încasarea capitalului de 500 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 12000 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 12344—925 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 7 Sept. anul 1926 la orele 11 a. m. în comuna Jabența și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului X din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 16 August 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 7437 ex. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: un grajd de lemn care în urma deciziei No. 1610 din anul 1926 al Jud. de ocol din Reghin s'au executat în 10 Mai în favorul executorului Szkalitzky Rudolf reprezentat prin avocatul Dr. Iuliu Vékony împotriva executorului locuitor din comuna Reghin pentru încasarea capitalului de 1200 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 2000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 7437—1926 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 1 Sept. anul 1926 la orele 9 a. m. în com. Reghin și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 5 August 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 10916 ex. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul ex. jud. aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: caii, car care în urma deciziei No. — din anul 1925 al Judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în favorul executorului Banca Ardeleana S. A. reprezentat prin avocat Dr. Iuliu Vékony împotriva executorului locuitor din comuna Petelea pentru încasarea capitalului de 2000 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 11000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, în baza deciziei No. G. 10916—1925 al Judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 27 Aug. anul 1926 la orele 5 p. m. în comuna Petelea și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 17 Iulie 1926.

O. Ghelan,

executor judecătoresc de ocol.

La 1 Octombrie 1926 va eși de sub tipar

Calendarul Muresului pe anul 1927

care va fi redactat pe înțelesul poporului, cuprinzând o mulțime de sfaturi gospodărești și cetățenești, bucați alese de cetire, târgurile, mersul vremii, etc.

Prețul 20 Lei.

Toți cari doresc să aibă acest calendar, cât și negustorii dela sate, sunt rugați să ne anunțe numărul exemplarelor ce vor să li se trimită cu ram-burs. Revânzătorilor li se dă rabat, iar exemplarele nevandute se primesc înapoi până la 1 Febr. 1927.

Redacția „Calendarul Muresului”
Tipografia Librăriei Nouă.

Cele mai bune, solide și eficiente cizme și ghețe se află la

Grigore Moldovan

cizmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1
Cumpărați și vă convingeți.**SIRPINOLUL SIRPINOLUL SIRPINOLUL**

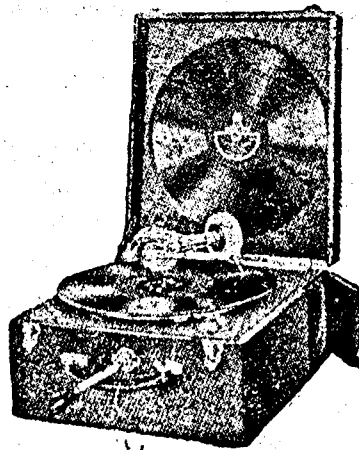
este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusa, tusa convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINUL-SĂSESC

Orice mâncărime de piele, răie, dispare în decurs de 3 zile întrebunțând alifia

„SCABIOSAN”

preparatul farmacistului Neagoș Tg. Mureș. Comandați direct sau la farm. „MERA” REGHIN

„ODEON”

Principele

Gramofonelor!!

au sosit la

„LIBR. NOUĂ”, REGHIN